

Skatteoppkreverutvalgets utredning - NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving – høringssvar

Hovedkonklusjoner:

1. Skatteinnfordringen må fortsatt være en kommunal eller helst felles-kommunal oppgave. Erfaringene med skatteinnkreving som en kommunal oppgave er svært positive. Blant annet av hensyn til innbyggernes rettssikkerhet, skatteinnkrevingens brukervennelighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn, og ikke minst den gode løsningsgraden for inndrivelse av skattekrav, gjør at vi mener at skatteinnkrevingen fortsatt må være en felleskommunal oppgave.

Særlig rettssikkerheten i forhold til likebehandling uavhengig av bosted er et viktig argument for at skatteinnkrevingen organiseres i større enheter (interkommunale løsninger).

Kvaliteten på skatteinnkrevingen i Norge er meget god. Vi mener allikevel det finnes tiltak som kan ytterligere forbedre skatteinnkrevingen i Norge. De kan gjennomføres innenfor rammen av fortsatt felleskommunalt og lokalt ansvar for skatteinnkrevingen.

2. Selv om skatteoppkreverfunksjonen er god, bør det tilstrebes å gjøre forbedringer. Vi mener at det er stor usikkerhet forbundet med å gjøre så radikale endringer i organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen som flertallet i utredningen tilrå. Riksrevisjonens gjennomgang av skattefogdens innfordringsvirksomhet tilsier ikke på noen måte at det er slik at en statliggjøring av skatteinnkreving er til det bedre.
3. Vi mener at en eventuell statliggjøring med tilhørende sentralisering og omorganisering er mangelfullt utredet i NOU 2004:12, og mangelen på analyser og konsekvensvurderinger gjør en eventuell sentralisering og statliggjøring usikker.
4. Vi er positiv til flere av utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak som presenteres i utredningen. Forbedringstiltakene kan alle gjennomføres innenfor en felles-kommunal organisering, og vil kunne bidra til å styrke den allerede gode skatteinnkrevingen som vi har i dag. Felles for de fleste av disse forslagene er at nærmere utredning er nødvendig.
5. Norsk skatteinnkreving er i verdenstoppen. De kommunale skatteoppkrevere klarer å innkreve mellom 99 % og 100 % av all utlignet skatt. Vi mener dette har sammenheng med en rekke forhold, ikke minst dagens organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen.
6. Utvalget baserer sin vurdering av modell på skjønn og ikke dokumentasjon. Utvalget har vurdert tre modeller for framtidig organisering – dagens kommunale modell, modell med forskjøvet oppgavefordeling og en statlig

modell. I dette arbeidet er det bare konsekvensene/resultatene av dagens kommunale modell som er vel kjent. Vi er bekymret for at vurderingene av modellenes egenskaper fra utvalgets flertall i stor grad baserer seg på skjønn framfor dokumentasjon når man foreslår å endre en ordning som i dag er velfungerende.

7. Særskilte argumenter som tilsier at videreutvikling av felles-kommunal organisering er den beste løsning:
  - Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettssikkerhet for skattyterne, blant annet ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten (ligningen) og på den annen side innkrevingen av skatten. Utvalget mener også at det av hensyn til rettssikkerheten må være avstand mellom den som fastsetter og den som innkrever skatten. Dette er også slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger av skatteinnkrevingen. Statlige ligningskontor og kommunale skatteoppkreverkontor, slik det er i dag, gir en god rettssikkerhetsgaranti.
  - Vi vil påpeke behovet for å se ligningsdistriktene og distriktene for skatteoppkreving i sammenheng slik at muligheten for samarbeid disse funksjonene imellom styrkes.
  - Det er dokumentert at de kommunale skatteoppkreverkontorene utøver god brukerservice. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterer at de kommunale skatteoppkreverkontorer scorer vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen. Vi er bekymret for at en sentralisering og statliggjøring av skatteinnkrevingen vil føre til en dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene. Vi mener at de gode resultatene ved skatteoppkreving blant annet skyldes dialogen den enkelte skatteyter har mulighet til å ha med skatteoppkreveren. Skatteinnkreving dreier seg om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skattyter.
  - Skatteinnkrevingen må bidra til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyret. Det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter. Vedtaket om å gjeninnføre en andel av selskapsskatten som kommunal inntektskilde og kommende endring av inntektsutjevningen er eksempler på tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Skulle ansvaret for innkrevingen overføres til staten og innkreivingskompetansen i kommunene falle bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament.

- Kommunale avgifter og gebyrer er en viktig inntektskilde for det kommunale velferdstilbudet. Gode innkrevmiljøer er viktig for å sikre viktige inntekter for kommunal sektor med dertil godt tjenestetilbud. Skatteinnkrevmiljøet tilføres styrke ved at denne er samlokalisert med innkrevmiljøet av kommunale avgifter og kommunal fakturering.
- Et felles-kommunalt ansvar for skatteinnkrevmiljøet gir grunnlag for folkevalgt innsyn – blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Eventuell statliggjøring og sentralisering vil medføre et mer "ugjennomsiktig" system med store, statlige sektorkontorer - og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.

*Vi vil påpeke at et kommunalt ansvar for skatteinnkrevmiljøet gir kun folkevalgt innsyn – **ikke folkevalgt kontroll.***

- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevmiljøet har positive distriktspolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkrevmiljøer og arbeidsplasser i utkantstrøk og betyr også at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. En eventuell statliggjøring vil bety sentralisering og en reduksjon av antall kontorer ned til ¼ av i dag, hvilket vil ha negative distriktspolitiske konsekvenser. Avstanden fra næringslivets mange foretak vil bli unødvendig stor. Sentraliseringen av likningskontorene har medført at skatteoppkreverne i kommune Norge i stadig større grad blir kontaktet av skyldnere for å få råd i likningsspørsmål fordi tilgjengeligheten til likningskontorene er redusert.
  - Felles-kommunal skatteinnkrevmiljøet vil være tilpasningsdyktig i forhold til de utviklingstrekk som man kan se i kontorene av i kommunal sektor i årene fremover. Vi har allerede en rekke eksempler på godt fungerende samarbeidsordninger og fellesordninger mellom kommuner og mellom skatteoppkreverkontor.
8. Funksjonelle forbedringstiltak
- Vi ser at det er nødvendig med endringer i dagens ordning utifra sårbarhet og kravet til effektivitet og er opptatt av at de kommunale skatteoppkreverne får de beste muligheter for ytterligere å forbedre dagens kommunale skatteoppkrevmiljøet. Utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak er tiltak som de kommunale skatteoppkreverne har vært opptatt av i en årrekke. Vi er enig med utvalget om at alle de skisserte forbedringstiltakene kan gjennomføres innenfor dagens kommunale/felles-kommunale organisering, og vil gjøre sitt til å styrke den allerede vel fungerende skatteinnkrevmiljøet som vi har her til lands i dag.